



בש"פ 6112/16 - מדינת ישראל נגד טארק דוויק

בבית המשפט העליון

בש"פ 6112/16

כבוד השופט ח' מלצר
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

טארק דוויק

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

עו"ד מירי קולומבוס

בשם המבקשת:

עו"ד סנאא חרבאווי

בשם המשיב:

החלטה

1. לפני בקשה להארכת מעצרו של המשיב, מכח סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: חוק המעצרים) - לתקופה של תשעים ימים, שימנו החל מתאריך 15.08.2016, או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 31231-11-15 המתנהל בבית-המשפט המחוזי מרכז-לוד, הכל לפי המוקדם.

אביא להלן את הנתונים הנדרשים להכרעה במכלול.

עובדות כתב האישום והליכי המעצר



2. בתאריך 15.11.2015 הוגש נגד המשיב כתב אישום לבית המשפט המחוזי הנכבד, בגדרו יוחסה לו עבירה של ניסיון רצח (עבירה לפי סעיף 305 לחוק העונשין, התשל"ז-1977). על פי החלק הכללי של כתב האישום, במהלך החודשים ספטמבר ואוקטובר 2015 התרחש גל של פעולות אלימות, מהומות והתפרעויות מצד אנשים השייכים לאוכלוסיה הערבית. החל מחודש אוקטובר 2015, ההסלמה האמורה התבטאה בריבוי פיגועי דקירה, בהם נרצחו מספר ישראלים יהודים, ונפצעו רבים נוספים - בדרגות חומרה שונות.

בחלק הכללי של כתב האישום נטען עוד כי המעשה המיוחס למשיב, שיתואר מיד בסמוך, בוצע על רקע האירועים שתוארו לעיל. כן נטען בחלק הכללי של כתב האישום כי עובר למעשים מושא כתב האישום - המשיב התבטא במספר הזדמנויות באופן שגילה את רצונו למות מוות אותו הוא רואה כ"מות קדושים" ("שהיד").

3. על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 11.10.2015 המשיב החל לעבוד, יחד עם אחיו, באתר בנייה בעיר רעננה (להלן: אתר הבנייה). על פי הנתען, בתאריך 13.10.2015 בשעה 7:00 או בסמוך לכך, הגיעו המשיב ואחיו לאתר הבנייה, שם המתינו למנהל העבודה כדי להתחיל בעבודתם. נטען כי באותו הזמן, או בסמוך לכך, גמלה בליבו של המשיב החלטה לגרום למותם של יהודים - באמצעות סכין, ולפיכך הוא נטל סכין בעלת להב של 5 ס"מ (להלן: הסכין), שאותה הסתיר בכיס מכנסיו.

עוד על פי כתב האישום, בשעה 8:45 או בסמוך לכך, המשיב התקרב לתחנת אוטובוס ברעננה, שם עמד באותה העת מר יאיר בן עזרא (להלן: המתלונן). על פי הנתען, המשיב הבחין במתלונן, ולאחר שהעריך כי הוא יהודי - הוא גמר אומר לגרום למותו. על פי כתב האישום, המשיב שלף מכיס מכנסיו את הסכין, אחזה בידו הימנית, קרא: "אללה אכבר", והחל לדקור את המתלונן באמצעות הסכין. על פי האמור בכתב האישום, המתלונן נאבק במשיב, תחילה בעמידה, ולאחר שנפל ארצה - גם בשכיבה. במהלך מאבק זה נטען כי המשיב דקר את המתלונן בצווארו ובפלג גופו העליון, כאשר על פי הנתען, המשיב אחז בחולצתו של המתלונן, ולא איפשר לו להתנתק מאחיזתו. על פי כתב האישום, במקביל למאבק האמור החלו להתאסף בקרבת המשיב והמתלונן מספר עובדי אורח, אשר בעטו את הסכין מידו של המשיב, והכו בו כדי שיחדול ממעשיו, ובכך סייעו למתלונן, ואיפשרו לו להיחלץ.

4. על פי כתב האישום, כתוצאה ממעשה הדקירה, נגרמו למתלונן פצעי חדירה בעורף שמאל, פצעים דומים במותן שמאל, באיזור כתפו השמאלית, ובמרפקו השמאלי, כמו גם כאבים בכתף, במרפק ובגב התחתון. בנוסף נגרמו למתלונן חתכים שטחיים על הפנים בלחיו השמאלית, במצחו ובקרקפת בצד שמאל.

5. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו, ובתאריך 15.11.2015 התקיים דיון בבקשה זו, במהלכו ביקש עו"ד פיראס גיברני, שהינו עורך-דין ממשרדה של באת-כוחו של המשיב - לדחות את הדיון לשם צילום חומר החקירה, והוא אף נתן את הסכמתו להארכת מועד לשם הוצאת תעודת חיסיון. בדיון זה עו"ד גיברני טען גם כי מצבו הרפואי של המשיב קשה, ואילו באת-כוחה של המבקשת, ציינה בתגובה כי המשיב מוחזק בתנאי אשפוז במג"ן (מרכז גוף ונפש של שב"ס). לפיכך, ובהסכמת הצדדים, הדיון בבקשה נדחה לתאריך 07.12.2015, וניתנה ארכה בת 45 יום להוצאת תעודת החיסיון.



6. בתאריך 06.12.2015 באת-כוחו של המשיב הגישה בקשה לדחיית מועד הדיון, בגדרה ציינה כי גם הדיון בתיק העיקרי (שנועד להקראת כתב האישום) – נדחה, מאחר שטרם צולמו חומרי החקירה. לפיכך, הדיון בבקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו נדחה פעם נוספת, והוא התקיים בתאריך 27.12.2015.

בגדר הדיון באת-כוחו של המשיב הסכימה בתחילה לקיומן של ראיות לכאורה. עם זאת, בהמשך הדיון באת-כוחו של המשיב טענה כי המעשים המיוחסים למשיב כלל לא נעשו על רקע לאומני אלא על רקע התמכרותו לסמים, ולגישתה כך עולה אף מנסיבות ביצוע המעשים המיוחסים לו. לפיכך, באת-כוחו של המשיב טענה כי יש מקום לבחון חלופת מעצר בעניינו של המשיב. באת-כוחו של המשיב טענה עוד כי הצורך בבחינת חלופת מעצר בעניינו של המשיב עולה גם ממצבו הרפואי בעקבות פציעתו במהלך האירוע, מושא האישום, שכן הוא זקוק לטיפול. בתום הדיון, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. זאת מאחר שנמצא כי במשיב קיימת מסוכנות מובהקת שלא ניתן להפיג בחלופת מעצר. בתוך כך נקבע, בין היתר, כי אין במצבו הרפואי של המשיב כדי להטות את הכף לעבר בחינת שחרורו לחלופת מעצר. כן צוין בהקשר זה כי חזקה על שלטונות שב"ס שהמשיב יקבל את הטיפול הרפואי המתאים לצרכיו.

7. בתאריך 07.08.2016, משלא נסתיים משפטו של המשיב במסגרת תשעת חודשי המעצר, המבקשת הגישה בקשה להאריך את מעצרו בתשעים ימים – היא הבקשה שלפני.

ההליך העיקרי ונימוקי הבקשה

8. בבקשה שלפני המבקשת פירטה בהרחבה את השתלשלות העניינים במשפטו של המשיב עד לנקודת זמן זו. בתמצית, על פי האמור בבקשה, לאחר הקראת כתב האישום למשיב בתאריך 15.11.2015, הדיון במענה לאישום נדחה לבקשת המשיב לתאריך 13.12.2015, כדי שבאת-כוחו תוכל לצלם את חומרי החקירה. בתאריך 06.12.2015 הגישה באת-כוחו של המשיב בקשה לדחייה נוספת של מועד הדיון, מאחר וטרם עלה בידה לצלם את חומרי החקירה. המבקשת טוענת בהקשר זה כי היא נתנה את הסכמתה לדחיית הדיון, ואולם בגדר כך ציינה כי חרף כך שהתיק היה מוכן לצילום – באת-כוחו של המשיב לא פנתה בבקשה לצלם את החומר. לפיכך, הדיון במענה לאישום נדחה בשנית – לתאריך 27.12.2015.

9. בדיון שהתקיים בתאריך 27.12.2015 ביקשה באת-כוחו של המשיב לדחות פעם נוספת את מתן המענה לכתב האישום, וזאת מאחר שלטענתה המשיב איננו זוכר מה קרה באירוע מושא כתב האישום ועל כן הוא איננו יכול למסור תשובה לאישום. בתוך כך, באת-כוחו של המשיב טענה גם כי הרופאה שטיפלה במשיב בבית החולים מסרה שמצבו עתיד להשתפר בתוך שלושה או ארבעה חודשים. בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על דחיית הדיון לתאריך 26.01.2016 כדי לאפשר לבאת-כוחו של המשיב לעיין בחומר הראיות. עם זאת, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי במועד זה תינתן התגובה לאישום, וזאת חרף כך שהמשיב טוען שהוא איננו זוכר מה קרה באירוע מושא כתב האישום.

10. בדיון שהתקיים בתאריך 26.01.2016 מסרה באת-כוחו של המשיב כפירה מפורטת לכתב האישום. בית המשפט



המחוזי הנכבד הועיד דין לתאריך 01.02.2016, וזאת נוכח בקשת באת כוח המשיב לקבל לידיה את צילומי האבטחה ממצלמות הקניין, הממוקם בסמוך למקום האירוע המתואר בכתב האישום, וכן לשם קביעת מועדי הוכחות. דין זה נדחה פעמיים לבקשת באת-כוח המשיב, ראשית לתאריך 03.02.2016 ולאחר מכן - לתאריך 14.02.2016. בתום הדיון שהתקיים בתאריך 14.02.2016, נקבעו שלושה מועדים לשמיעת פרשת התביעה, לתאריכים 29.05.2016, 30.05.2016 ו-01.06.2016.

המבקשת ציינה בבקשתה כי נכון לעת זו התקיימו שלושת דיוני ההוכחות האמורים, ונשמעו בהם 16 עדי תביעה, ונותרה שמיעת עדותו של עד תביעה אחד בלבד.

11. לטענת המבקשת, נוכח השתלשלות הדברים הנ"ל - פרשת התביעה עומדת עתה בפני סיום, וההליך העיקרי מתנהל בקצב טוב. המבקשת הוסיפה כי נכון לעת הזו קבוע מועד הוכחות נוסף, לתאריך 07.09.2016, שבו עתידה להישמע עדותו של העד האחרון בפרשת התביעה, וכן צפויה להתחיל במועד זה פרשת ההגנה.

12. המבקשת טוענת עוד כי המעשים המיוחסים למשיב ונסיבות ביצועם מלמדים על המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. לטענתה, המעשים המיוחסים למשיב בוצעו כחלק מגל טרור המתרחש בתקופה האחרונה, וכי המשיב, בעודו ממתין למנהל העבודה, החליט לגרום למותם של יהודים, ולשם כך הצטייד בסכין, בו השתמש כדי לנסות לרצוח את המתלונן - לאחר שזיהה אותו כיהודי. המבקשת הוסיפה כי מעשיו של המשיב מקימים גם חזקת מסוכנות סטטוטורית. לפיכך, לטענת המבקשת, יש להאריך את מעצרו של המשיב ב-90 ימים נוספים, או עד למתן פסק דין בתיק העיקרי, לפי המוקדם.

טיעוני הצדדים בדיון שבפני

13. בדיון שהתקיים בפני בתאריך 14.08.2016 חזרה באת-כוחה של המבקשת על טיעוניה בבקשה, תוך שימת דגש על חומרת העבירה המיוחסת למשיב.

14. באת-כוחו של המשיב טענה, מנגד, כי יש לדחות את הבקשה, ולהעביר את המשיב לחלופת מעצר, וזאת נוכח מצבו הרפואי הקשה, לטענתה, של המשיב. באת-כוחו של המשיב טענה עוד כי למשיב אין עבר פלילי, ולגישתה, המעשים המיוחסים למשיב כלל לא נעשו ממניעים לאומניים. לפיכך, באת-כוחו של המשיב טענה כי יש לדחות את הבקשה, ולבחון חלופת מעצר למשיב.

דיון והכרעה

15. לאחר שבחנתי את טענות המבקשת ואת עמדת באת-כוחו של המשיב - הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הבקשה, ולהאריך את מעצרו של המשיב ב-90 ימים, ואולם תשומת לב הצדדים מופנית לאמור בפיסקה 19 שלהלן.



להלן אפרט את הטעמים למסקנתי זו.

16. נקודת המוצא הטבועה בסעיף 61 לחוק המעצרים הינה כי משפטו של נאשם צריך להסתיים, בעקרון, בתוך תשעה חודשים, ומקום שלא הסתיים המשפט בתוך תקופה זו, ראוי ככלל לשקול את אפשרות שחרורו של הנאשם מן המעצר. עם זאת, סעיף 62 לחוק המעצרים קובע חריג לכלל, ומסמך את בית משפט זה להאריך את מעצרו של נאשם מעבר לתשעה חודשים, וזאת בדרך כלל לפרק זמן של 90 יום בכל פעם. בהקשר זה נפסק כי במסגרת ההכרעה בהליכי ההארכה יש לנסות ולאזן בין חזקת החפות העומדת לזכותו של הנאשם לבין האינטרס שבשמירה על שלום הציבור וביטחונו (ראו: בש"פ 6311/11 מדינת ישראל נ' רוסלן אלקינייב (13.9.2011); בש"פ 8619/13 מדינת ישראל נ' פלוני (8.1.2014); בש"פ 8127/12 מדינת ישראל נ' פלוני (18.11.2012); בש"פ 1130/16 מדינת ישראל נ' אחמד חסארמה (25.02.2016)).

בגדר איזון זה, נדרש בית המשפט לשקול, בין היתר, את הדברים הבאים: חלוף הזמן מאז מעצרו של הנאשם; קצב ניהול ההליך והטעמים לו; חומרת העבירה המיוחסת לנאשם ונסיבותיה; המסוכנות הנשקפת מן הנאשם לציבור בכלל ולקורבנותיו הקונקרטיים בפרט, והאפשרות לאיינה או להפחיתה בחלופת מעצר, וכן את החשש מפני הימלטות מאימת הדין או מפני שיבוש הליכי משפט (עיינו: בש"פ 7065/14 מדינת ישראל נ' אבו חאטר (29.10.2014); בש"פ 1946/14 מדינת ישראל נ' פלוני (20.03.2014)).

17. בעניינו, עבירת ניסיון הרצח המיוחסת למשיב, בפרט בנסיבות הביצוע המתוארות בכתב האישום – מצביעה על מסוכנותו הרבה, ומקימה עילת מסוכנות סטטוטורית (עיינו: סעיף 21(א)(1)(ב) וסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים). בהקשר זה יש לציין כי על פי כתב האישום, המשיב ניסה לרצוח אדם באמצעות דקירות סכין, והכל על פי הנטען – על רקע לאומני. המעשים המיוחסים למשיב מעוררים איפוא חשש ממשי כי שחרורו עלול לסכן את הציבור. מעבר למסוכנות הרבה הנשקפת לכאורה מן המשיב, קיים אף חשש להימלטות מן הדין וזאת בשים לב לעונש הצפוי לו, באם יורשע (השוו: בש"פ 5681/16 מדינת ישראל נ' מאור ישראל מלול (28.07.2016); בש"פ 4176/16 מדינת ישראל נ' פלוני (24.07.2016); בש"פ 4454/16 מדינת ישראל נ' פלוני (09.06.2016)).

18. בנסיבות העניין, נוכח מסוכנותו הלכאורית הרבה של המשיב ובהתחשב בכך שמשפטו של המשיב אכן נמצא בשלבים מתקדמים – לא נראה כי חל פה שינוי בנקודת האיזון, באופן שיש בו כדי להטות את הכף לכיוון של בחינת חלופת מעצר אל מול האינטרס הציבורי, בין השאר בהתייחס גם לעובדה שבמקרה שלפנינו, הדחיות בהליך נעשו למעשה ברובן לבקשת באת-כוחו של המשיב (השוו: בש"פ 8022/05 מדינת ישראל נ' פלד (06.09.2005); בש"פ 3216/08 מדינת ישראל נ' ישראל טאייב (23.04.2008); בש"פ 1559/15 מדינת ישראל נ' דמלאו (16.03.2015); בש"פ 2280/16 מדינת ישראל נ' עובדיה (18.5.2016); בש"פ 4222/16 מדינת ישראל נ' מסלימאני (08.08.2016)).

19. זאת ועוד – אף שאין להתעלם מטענותיו של המשיב ביחס למצבו הרפואי ולטיפול לו הוא זקוק, מקומן של טענות אלו הוא בגדר עתירת אסיר (ראו: סעיף 62א(א) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971; פקודת נציבות שירות בתי הסוהר מספר 04.31.00, עתירות אסירים (30.12.2015)), שכן תלונותיו הרפואיות של המשיב, נתונות לאחריותם ולטיפולם של אנשי הרפואה בשירות בתי הסוהר. בהקשר זה יש להדגיש שוב כי חזקה על גורמי שירות



בתי הסוהר שיתנו את דעתם לצרכיו של המשיב ובמיוחד ביחס לטענתו כי הפגיעה בעינו לא טופלה כראוי עד כה וכי האכילה קשה עליו, בשים לב לפגיעה בשיניו ובלסת שלו (שהטיפול בהם אף הוא לא הושלם, לדבריו). מבלי להביע עמדה לגופן של טענותיו אלו, הואיל ועסקינן בבריאות העציר, אני מורה כי החלטה זו תועבר על-ידי הפרקליטות לשירות בתי הסוהר (השוו: בש"פ 169/12 מדינת ישראל נ' דיבה (30.01.2012); בש"פ 6082/12 מדינת ישראל נ' שירזי (23.08.2012); בש"פ 3087/16 בן משה נ' מדינת ישראל (02.06.2016)).

20. סוף דבר: נוכח כל האמור לעיל - הבקשה מתקבלת, ומעצרו של המשיב מוארך לתקופה של תשעים ימים, שימנו החל מתאריך 15.08.2016, או עד למתן פסק דין ב-תפ"ח 31231-11-15 המתנהל בבית-המשפט המחוזי מרכז-לוד, הכל לפי המוקדם. במקביל להארכת המעצר - תשומת לב גורמי שב"ס לאמור בפיסקה 19 שלעיל.

ניתנה היום, י"א באב התשע"ו (15.8.2016).

ש ו פ ט